

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра адміністративного і інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
**ОК 16. ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ФІНАНСОВЕ ПРАВО ТА ФІНАНСИ)**
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Соціальне забезпечення*
за спеціальністю 232 «*Соціальне забезпечення*»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробники:

Фінансове право

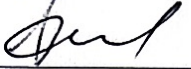

(підпис)

**Тамара ЧЕРНАДЧУК, к.ю.н., доцент, доцент кафедри
адміністративного і інформаційного права**

(прізвище, ініціали)

(вчений ступінь та звання, посада)

Фінанси

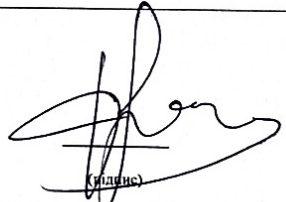

(підпис)

**Ірина САМОШКІНА, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів,
Банківської справи та страхування**

(прізвище, ініціали)

(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри адміністративного і інформаційного права	протокол від <u>12.06.2026 р. №16</u>	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Ірина АРІСТОВА (прізвище, ініціали)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування	протокол від <u>05.06.2026 р. №18</u>	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Сергій ФРОЛОВ

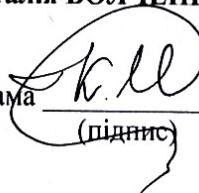
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВОЛЧЕНКО

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Марина КУЗНЕЦОВА

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

 Катерина ГОРБАЧОВА

 Іван КРАВЧЕНКО

 Вікторія БОРИСОВА

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ						
1.	Назва ОК	ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ (ФІНАНСОВЕ ПРАВО ТА ФІНАНСИ)				
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра адміністративного і інформаційного права Факультет економіки і менеджменту/ кафедра фінансів, банківської справи та страхування				
3.	Статус ОК	Обов'язковий				
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма « Соціальне забезпечення » за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»				
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)					
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень				
7.	Семестр та тривалість вивчення	5 семестр, 1-15 тиждень 6 семестр, 1-15 тиждень				
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС				
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 300 годин	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота	
		Лекційні (годин)	Практичні /семінарські (годин)	Лабораторні	годин	
		I семестр	30	30		90
		II семестр	30	30		90
10.	Мова навчання	Державна (українська)				
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Чернадчук Т.О., к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративного і інформаційного права ауд123г. Самошкіна Ірина Дмитрівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування ауд 406с				
11.1	Контактна інформація	tchernadchuk@ukr.net t.chernadchuk@snau.edu.ua ira_samoshkina@ukr.net iryna.samoshkina@snau.edu.ua				
12.	Загальний опис освітнього компонента	На Саміті ООН зі сталого розвитку, що відбувся в межах 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН був прийнятий Підсумковий документ Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» яким затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань. Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Зокрема ціль 1 «Подолання бідності», ціль 3 «Міцне здоров'я», ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання» та інші, створюють нормативно-ціннісний орієнтир для трансформації соціальної політики. У сучасних умовах розвитку України питання досягнення зазначених цілей тісно пов'язано з ефективним функціонуванням системи соціального забезпечення, яка набуває особливого значення, з огляду на соціально-економічні виклики, військову агресію РФ, економічну нестабільність і потребу у відновленні держави. В зазначених умовах особливо важливо забезпечити ефективне фінансово-правове регулювання і раціональне використання обмежених фінансових ресурсів для гарантування гідного рівня життя				

		вразливих категорій населення. При цьому, фінансово-правові засади соціального забезпечення є ключовим елементом системи соціального захисту. Освітній компонент враховує сучасні тенденції розвитку фінансового права та системи соціального забезпечення в умовах цифрової трансформації державного управління, впровадження електронних сервісів і цифрових інструментів фінансування та адміністрування соціальних виплат. Завданням курсу є сформувати у здобувачів блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для забезпечення соціальної справедливості, фінансової стійкості та інклюзивності суспільства відповідно до принципів належного врядування Цілей сталого розвитку; визначення джерел фінансування соціального забезпечення і соціального страхування населення; розуміння суті і тенденцій розвитку фінансових відносин у сфері державних фінансів та фінансового забезпечення процесів надання соціальної допомоги; формування практичних умінь в галузі соціально-економічного забезпечення вразливих категорій населення; для використання систематизованих знань фінансового права і змісту фінансового законодавства, проведення всебічного аналізу практики його застосування; засвоєння та набуття навичок самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу; закріплення навиків самостійного вивчення і аналізу фінансового законодавства і правозастосовчої практики у сфері фінансування та реалізації конституційного права громадян на соціальне забезпечення у контексті правової, економічної та політичної ситуації в державі.
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> набуття здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти поглиблених та систематизованих теоретичних та практичних знань, умінь та навичок, необхідних для комплексного розуміння фінансово-правових механізмів функціонування та розвитку системи соціального забезпечення, здатності здійснювати правовий аналіз фінансових інструментів соціальної політики держави, оцінювати ефективність їх застосування в умовах цифровізації суспільних відносин, демографічних змін, воєнних викликів, післявоєнного відновлення України та необхідності забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави відповідно до європейських стандартів і міжнародних зобов'язань держави.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на таких курсах, як Історія та теорія соціального забезпечення, Економічні основи соціального забезпечення, Конституційне право та місцеве самоврядування, Система соціального забезпечення та страхування України. Освітній компонент є основою для таких курсів, як Менеджмент соціального забезпечення, Соціальний аудит та інспектування в системі соціальних служб, Право соціального забезпечення: європейські стандарти та законодавство України, Пенсійне забезпечення в Україні та зарубіжних країнах, Соціальний аудит та інспектування в системі соціальних служб, а також є важливою складовою професійної діяльності.

15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності в Сумському національному аграрному університеті ґрунтується на базових цінностях і принципах чесності, відповідальності, справедливості, поваги, довіри, прозорості, персональної відповідальності та нетерпимості до порушень академічної доброчесності. Норми, що формують політику академічної доброчесності в СНАУ, закріплені у таких внутрішніх документах: Кодекс академічної етики та академічної доброчесності СНАУ (https://surli.cc/qusnwa); Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ (https://surli.li/tjraux); Положення про використання штучного інтелекту у СНАУ (https://surli.li/zkvosb). Перевірка робіт на ознаки академічного плагіату здійснюється за допомогою систем StrikePlagiarism.com. Обов'язковий перевірячці підлягають кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, рукописи дисертацій, монографій, підручників, посібників та статей; інші роботи перевіряються вибірково. Використання ШІ допускається як допоміжного інструменту для пошуку, структурування, редагування, перекладу чи попереднього аналізу інформації. При цьому автор має зберігати особисте авторство, критично перевіряти згенерований зміст, не подавати результати роботи ШІ як власний науковий результат та зазначати факт його істотного використання. Недоброчесним вважається використання ШІ для повного чи часткового виконання завдань замість здобувача, генерації недостовірних джерел, фальсифікації даних, обходу перевірки на унікальність, а також подання згенерованих результатів як власних без належного розкриття. В університеті формується нульова толерантність до академічної недоброчесності. За порушення цих норм здобувачі освіти притягуються до відповідальності згідно із Законом України «Про академічну доброчесність», спеціальними законами у сфері освіти і науки та внутрішніми нормативними документами СНАУ.
16.	Ключові слова	Фінансова діяльність, фінансові правовідносини, фінансове законодавство, суб'єкти фінансових правовідносин (державні органи, органи місцевого самоврядування, господарюючи суб'єкти), фінансовий контроль, публічне управління, цифровізація, цілі сталого розвитку, протидія корупційній складовій в сфері фінансової діяльності, фінансово-правова відповідальність, бюджет, бюджетні правовідносини, соціальний захист, соціальні гарантії, соціальне страхування, державний кредит, банківська діяльність, європейські стандарти, міжнародний досвід, фінансові ресурси соціального забезпечення та соціального страхування, фінансові аспекти пенсійного забезпечення, бюджет Пенсійного фонду, бюджетування та фінансове планування в системі соціального забезпечення.
17.	Посилання на курс у Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6111 (курс в стадії розробки) https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6262

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після успішного завершення вивчення дисципліни студент буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)												Як оцінюється РНД
	РН 3	РН 4	РН 5	РН 8	РН 10	РН 12	РН 13	РН 14	РН 15	РН 16	РН 17	РН 18	
I. ФІНАНСОВЕ ПРАВО													
<u>ДРН1.</u> вказати джерела та механізми фінансових ресурсів системи соціального захисту, визначати правові форми фінансової діяльності держави та місце фінансово-правових норм у регулюванні соціального забезпечення; назвати основні принципи, базові категорії, юридичні поняття фінансового права, ідентифікувати суб'єктів фінансових правовідносин в сфері соціального захисту;				X				X			X		Проведення модульного контролю Практичні роботи 1-3
<u>ДРН2.</u> пояснити специфіку фінансової діяльності держави та територіальних громад та класифікувати види фінансових правовідносин у сфері соціального страхування та бюджетного фінансування, уточнити правовий режим бюджетної системи, цільових фондів, інтерпретувати фіскальні механізми справляння податкових платежів та єдиного соціального внеску (ЄСВ);		X			X		X						Практичні роботи 7-11
<u>ДРН3.</u> демонструвати уміння застосовувати методи фінансового контролю, перевіряти порядок нарахування соціальних виплат, здійснення банківських операцій з виплати допомог і пенсій; застосовувати нормативно правові акти фінансового законодавства для захисту соціальних прав осіб; розробляти пропозиції щодо реформування фінансових механізмів соціального захисту, використовуючи норми діючого законодавства України та світовий досвід.	X		X			X			X	X		X	Практичні роботи 4-15
II. ФІНАНСИ													

ДРН 1 володіти понятійно-термінологічним апаратом в галузі соціального забезпечення та соціального страхування, визначати роль соціального забезпечення у перерозподілі ВВП, правові форми консолідації фінансових ресурсів соціального забезпечення, розуміти елементи та принципи функціонування фінансового механізму соціального забезпечення та його зв'язок із глобальними Цілями сталого розвитку	X		X			X						Тести, кейси
ДРН 2 аналізувати сучасний стан та фінансово-правовий статус фондів соціального страхування застосовуючи цифрові тренди, фінансову автономію державних цільових соціальних фондів, формування та використання коштів Фонду соціального страхування на випадок безробіття та Пенсійного фонду України, бюджетний процес соціальних фондів.	X	X	X			X		X			X	Тести, ситуаційні завдання
ДРН 3 володіти навичками самостійної роботи з навчальної, методичної, наукової літератури, з нормативно-інструктивними матеріалами, первинною документацією фондів соціального страхування.	X	X				X		X				Тести, кейси
ДРН 4 використовуючи теоретичні знання сутності та організації системи соціального забезпечення та соціального страхування в Україні визначати роль кожного з фондів соціального страхування у фінансуванні соціальних виплат та послуг, володіти навичками здійснення управління та контролю фінансів соціального забезпечення, визначати стратегії забезпечення довгострокової фінансової життєздатності соціальних систем,	X	X	X			X		X			X	Тести, ситуаційні завдання
ДРН 5 володіти знаннями про фінансові та правові засади інвестування коштів соціального забезпечення, орієнтуватися у питаннях фінансового контролю та аудиту у сфері соціального забезпечення, розуміти структуру та побудову міжнародних та альтернативних фінансових моделей соціального забезпечення.	X		X					X			X	Контрольне тестування

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література	
	Аудиторна робота	Само- стійна робота		
Фінансове право (осінній семестр)				
	Лк	П.з / семін. з		
Тема 1. Фінансова діяльність держави у сфері соціального забезпечення. Поняття, ознаки, функції фінансів. Фінансова діяльність держави. Фінансування соціального забезпечення, як один із напрямів фінансової діяльності держави.	2	2	8	2.1.1. Нормативно-правова база (1, 7-9,13,17,18,21-25,27,30) 2.1. 2. Підручники, посібники (1,3,4) 2.1.3. Методичне забезпечення (1)
Тема 2. Фінансове право, як інструмент регулювання соціального забезпечення. Правові форми фінансової діяльності держави. Поняття, предмет, метод фінансового права та його роль у сфері соціального забезпечення. Фінансово-правові відносини: поняття, склад. Фінансово-правові норми. Система фінансового права і місце у ній норм, що регулюють соціальне забезпечення. Суб'єкти фінансово-правових відносин.	4	4	10	2.1.1. Нормативно-правова база (1, 7-9,13,17,18,21-25,27,30) 2.1. 2. Підручники, посібники (1,2,4) 2.1.3. Методичне забезпечення (1) 2.1.4. Інші джерела (2,6,)
Тема 3. Правові основи фінансового контролю і нагляду у сфері фінансування соціального забезпечення. Державний контроль: поняття, значення. Фінансовий контроль як складова частина загальної системи державного контролю. Функції, принципи фінансового контролю. Поняття методів фінансового контролю, їх види. Поняття і класифікація ревізій. Порядок проведення ревізій і перевірок органами державної фінансової інспекції. Загальна правова характеристика суб'єктів фінансового контролю. Незалежний фінансовий контроль.	4	4	10	2.1.1. Нормативно-правова база (1,8-15,19-21,29,38,42,44-48) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1) 2.1.4. Інші джерела (2-6, 8-13)
Тема 4. Фінансово-правова відповідальність. Фінансово-правова відповідальність, як особливий вид юридичної відповідальності. Принципи фінансової відповідальності. Види фінансово-правової відповідальності. Підстави настання фінансово-правової відповідальності. Порядок захисту прав і законних ін.-	2	2	8	2.1.1. Нормативно-правова база (1,13-15,20,28,29,38,42,45) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1)

тересів суб'єктів фінансово-правових відносин.				
<i>Тема 5. Правові засади фінансування системи соціального забезпечення.</i> Поняття бюджету. Бюджетна система, принципи бюджетної системи. Бюджетна класифікація. Бюджетне право, бюджетні правовідносини. Суб'єкти бюджетних правовідносин. Поняття бюджетного регулювання. Правові основи розмежування доходів та витрат між ланками бюджетної системи. Правові засади бюджетного процесу. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за бюджетні правопорушення. Правовий режим цільових державних та місцевих фондів соціального призначення. Пенсійний фонд України, Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. Доходи і витрати фондів соціального страхування. Особливості фінансування соціальних пільг, допомог та компенсацій. Правові засади кошторисно-бюджетного фінансування, принципи та об'єкти фінансування.	6	6	14	2.1.1. Нормативно-правова база (1,7,8,13,15-18,22-27,30) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1) 2.1.4. Інші джерела (1-4, 6, 9-11, 13)
<i>Тема 6. Фіскальні механізми забезпечення соціальних гарантій.</i> Податкова політика в контексті соціального забезпечення. Поняття податкового права, предмет, метод. Суб'єкти, об'єкти податкових правовідносин. Податкова правоздатність і дієздатність. Відповідальність за порушення податкового законодавства. Єдиний соціальний внесок: правові засади справляння та контролю	4	4	12	2.1.1. Нормативно-правова база (1, 15, 29, 38, 46-48) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-3, 5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1)
<i>Тема 7. Правове регулювання державного кредиту у сфері соціального забезпечення.</i> Державний кредит як особлива форма фінансових відносин, у т.ч у сфері соціального забезпечення. Принципи державного кредиту. Правовідносини, опосередковані безпосередньо функціонуванням державного боргу. Методи управління державним боргом.	2	2	8	2.1.1. Нормативно-правова база (1, 7-12, 26, 28,39,41) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1) 2.1.4. Інші джерела (2,3)

Тема 8. Правове регулювання банківської діяльності у сфері соціального забезпечення: Банківська система України. Правовий статус НБУ, правовий статус інститутів другого рівня банківської системи. Відкриття рахунків установами банків, операції на них: виплати соціальних допомог, пенсійні виплати.	4	4	10	2.1.1. Нормативно-правова база (10-12, 14, 20,28,40-45) 2.1. 2. Підручники, посібники (1, 5,) 2.1.3. Методичне забезпечення (1)
Тема 9. Актуальні проблеми і перспективи розвитку фінансово-правового регулювання соціального забезпечення. Децентралізація та її вплив на фінансування соціальної сфери. Напрями реформування системи соціального страхування.Європейський та світовий досвід у фінансуванні соціального забезпечення.	2	2	10	2.1.1. Нормативно-правова база (1-8, 31-37) 2.1. 2. Підручники, посібники (1-5) 2.1.3. Методичне забезпечення (1) 2.1.4. Інші джерела (1- 4, 7, 8, 14)
Всього за семестр	30	30	90	
Фінанси (весняний семестр)				
Тема 1 Сутність та фінансова архітектура соціального забезпечення в Україні 1. Економічна природа соціального забезпечення та його роль у перерозподілі ВВП. 2. Багатоканальність фінансування соціального забезпечення: структура та порівняльний аналіз джерел. 3. Правові форми консолідації фінансових ресурсів соціального забезпечення.	2	2	6	1,2,3,4,5,30,35
Тема 2 Фінансовий механізм соціального забезпечення: елементи та принципи функціонування 1. Поняття фінансового механізму соціального забезпечення та його складові. 2. Принципи фінансування соціального забезпечення: фінансова стійкість, солідарність, справедливість. 3. Взаємозв'язок фінансового механізму соціального забезпечення з глобальними Цілями сталого розвитку.	2	2	6	1,2,3,4,5,6,30,35
Тема 3 Фінансово-правовий статус фондів соціального страхування 1. Фінансова автономія державних цільових соціальних фондів. 2. Специфіка формування та використання коштів Фонду	2	2	6	1,2,4,5,6,19,35

загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та Пенсійного фонду України. 3. Бюджетний процес соціальних фондів: планування, виконання, звітність та контроль.				
<i>Тема 4 Єдиний соціальний внесок як основне джерело фінансування соціального страхування</i> 1. Економічна природа ЄСВ, платники та об'єкти нарахування. 2. Роль ЄСВ у забезпеченні фінансової стійкості пенсійної системи та інших видів страхування. 3. Фінансові аспекти цифровізації управління ЄСВ.	2	2	6	2,3,4,5,6,19,35
<i>Тема 5 Фінансові аспекти пенсійного забезпечення</i> 1. Фінансова модель солідарної пенсійної системи: актуарні розрахунки та дефіцит Пенсійного фонду. 2. Накопичувальна пенсійна система: фінансово-правові основи функціонування та інвестиційні ризики. 3. Державне фінансування пенсійних програм: субвенції, дотації та їх вплив на державний бюджет.	2	2	6	1,4,5,6,19,32,35
<i>Тема 6 Фінансове забезпечення допомоги по тимчасовій непрацездатності та безробіттю</i> 1. Порядок фінансування виплат по тимчасовій непрацездатності: розмежування джерел. 2. Фінансова стійкість Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття: оцінка та прогнозування. 3. Фінансування активних та пасивних програм на ринку праці. 4. Фінансова стійкість системи соціального забезпечення і страхування та цифрові тренди	2	2	6	2,4,5,6,19,32,35, 36,37
<i>Тема 7 Фінансування соціального захисту сімей з дітьми та малозабезпечених</i> 1. Фінансові джерела державних соціальних допомог (адресна допомога, субсидії). 2. Механізми верифікації та	2	2	6	2,4,5,6,19,32,35

монетизації соціальних виплат: фінансово-правові наслідки. 3. Роль місцевих бюджетів у фінансуванні соціальних програм та наданні пільг. 4. Соціальна допомога та інклюзія				
<i>Тема 8 Бюджетування та фінансове планування в системі соціального забезпечення</i> 1. Методологія складання фінансових планів та бюджетів соціальних фондів. 2. Баланс доходів і видатків: інструменти забезпечення фінансової рівноваги. 3. Прогнозування фінансових показників соціального забезпечення (демографія, інфляція, зайнятість). 4. Екологічне оподаткування як альтернативне джерело фінансування соціальних трансфертів: світовий досвід та перспективи.	2	2	6	1,2,3,5,6,30,38
<i>Тема 9 Фінансова стійкість та актуарна оцінка соціального страхування</i> 9.1. Поняття фінансової стійкості соціальних фондів та методи її оцінки. 9.2. Актуарна оцінка: методологія та її правове значення для тарифної політики. 9.3. Стратегії забезпечення довгострокової фінансової життєздатності соціальних систем.	2	2	6	1,2,3,4,5,35
<i>Тема 10 Фінансові засади інвестування коштів соціального забезпечення</i> 1. Управління активами накопичувальних пенсійних фондів: фінансові інструменти та нагляд. 3. Міжнародний досвід інвестування соціальних коштів.	2	2	6	1,3,5,6,17,30,34
<i>Тема 11 Фінансовий контроль та аудит у сфері соціального забезпечення</i> 1. Види та суб'єкти фінансового контролю. 2. Механізм проведення фінансового аудиту використання коштів соціального забезпечення. 3. Фінансова відповідальність за нецільове використання коштів соціальних фондів.	2	2	6	2,3,6,17,30,37
<i>Тема 12 Порівняльний аналіз фінансових моделей соціального забезпечення (Бісмарка та Беверіджа)</i>	2	2	6	1,3,5,6,30,37

1. Фінансова модель Бісмарка (страхова) та її відмінності від моделі Беверіджа (бюджетна): переваги та недоліки. 2. Міжнародний досвід реформування фінансування соціальних систем (на прикладі ЄС). 3. Вплив глобалізаційних процесів на фінансову стійкість національних систем соціального захисту.				
<i>Тема 13 Проблеми дефіциту та шляхи підвищення фінансової ефективності соціального забезпечення</i> 1. Фактори, що впливають на фінансовий дефіцит соціальних фондів. 2. Шляхи підвищення фінансової ефективності та оптимізації видатків соціального забезпечення. 3. Перспективи фінансової реформи соціального забезпечення в Україні.	2	2	6	2,3,6,12,17,30
<i>Тема 14 Недержавне соціальне забезпечення: фінансово-правове регулювання</i> 1. Роль та місце недержавних пенсійних фондів та страхових компаній у фінансуванні соціального захисту. 2. Фінансовий нагляд та ліцензування діяльності НПФ. 3. Стимулювання розвитку добровільного страхування: податкові пільги та їх фінансовий ефект.	2	2	6	1,3,5,6,30,33,35
<i>Тема 15 Фінансові аспекти медичного страхування в системі соціального захисту</i> 1. Джерела фінансування системи охорони здоров'я та впровадження обов'язкового медичного страхування. 2. Механізми оплати медичних послуг (тарифи, глобальний бюджет) та їх вплив на якість. 3. Фінансове регулювання приватного медичного страхування.	2	2	6	1,2,3,5,12,17,30
Всього	30	30	90	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ ФІНАНСОВЕ ПРАВО

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)	Кількість годин
-----	---	--------------------	---	--------------------

<u>ДРН1.</u> вказати джерела та механізми фінансових ресурсів системи соціального захисту, визначати правові форми фінансової діяльності держави та місце фінансово-правових норм у регулюванні соціального забезпечення; назвати основні принципи, базові категорії, юридичні поняття фінансового права, ідентифікувати суб'єктів фінансових правовідносин в сфері соціального захисту;	- проведення лекційних та семінарських занять мультимедійними презентаціями;	18	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до практичних і семінарських робіт; – проходження тренувального тестування; – опрацювання літературних джерел.	28
<u>ДРН2.</u> пояснити специфіку фінансової діяльності держави та територіальних громад та класифікувати види фінансових правовідносин у сфері соціального страхування та бюджетного фінансування, уточнити правовий режим бюджетної системи, цільових фондів, інтерпретувати фіскальні механізми справляння податкових платежів та єдиного соціального внеску (ЄСВ);	- проведення лекційних та семінарських занять мультимедійними презентаціями; - тематична дискусія з проблемних питань в фінансовій сфері, функціонування Пенсійного фонду; - зворотній зв'язок на письмову роботу;	18	– додаткове опрацювання лекційного матеріалу; – підготовка до семінарських занять; – підготовка презентацій та доповідей щодо правового режиму конкретних фондів; – написання письмової роботи.	28
<u>ДРН3.</u> демонструвати уміння застосовувати методи фінансового контролю, перевіряти порядок нарахування соціальних виплат, здійснення банківських операцій з виплати допомог і пенсій; застосовувати нормативно правові акти фінансового законодавства для захисту соціальних прав осіб; розробляти пропозиції щодо реформування фінансових механізмів соціального захисту, використовуючи норми діючого законодавства	– пошукова робота з літературними джерелами і нормативно-правовими актами; – розбір ситуацій фінансових перевірок; – обговорення на заняттях ситуацій, які є найбільш важливими для сучасної України; – моделювання сценаріїв реформування фінансово-правового забезпечення соціального захисту на основі європейського досвіду	24	– підготовка до практичних і семінарських робіт; - підготовка до захисту індивідуальної дослідницької роботи; – проходження тренувального тестування; – розв'язання практичних завдань.	34

України та світовий досвід.				
Всього годин		60		90

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ ФІНАНСИ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)
ДРН1	Лекції (оглядова, проблемна), пояснення на практичних / семінарських заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, brainstorm, захист кейсів, складання тесту
ДРН 2	Лекції (оглядова, дискусійна), пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання, мозковий штурм	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, робота з використанням аналітичних методів, виступ, виконання презентації аналітичного дослідження
ДРН3	Оглядова лекція, семінар-дискусія, тестування, пояснення	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, Mind Maps, захист кейсів, складання тестів
ДРН 4	Оглядова лекція, семінар-дискусія, тестування, пояснення, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, інтерактивні відео та квізи, захист кейсів, складання тестів
ДРН 5	Оглядова лекція, пояснення на практичних заняттях, ілюстрації з використанням мультимедійного обладнання,	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, експертна оцінка, захист контрольної роботи

Дистанційне навчання реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу «Фінансово-правові засади соціального забезпечення» у відповідності до навчальної програми. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді методичних рекомендацій для практичних занять та самостійної роботи, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Для оцінювання роботи студентів на семінарських та практичних заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, практичних завдань.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Семінарське заняття 1. Фінансова діяльність держави у сфері соціального забезпечення. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль.	5 балів /5%	До 2 тижня
2.	Семінарське заняття 2,3. Фінансове право, як інструмент регулювання соціального забезпечення Методи	5 балів /5%	До 3 тижня

	оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль.		
3.	Семінарське заняття 4,5. Правові основи фінансового контролю і нагляду у сфері фінансування соціального забезпечення. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль, вирішення кейсів .	5 балів /5%	До 5 тижня
4.	Семінарське заняття 6. Фінансово-правова відповідальність. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль, вирішення кейсів .	5 балів /5%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль I (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 6 тижня
6	Ітого I модуль	35 балів/35%	
7.	Семінарське заняття 7-9. Правові засади фінансування системи соціального забезпечення. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль, вирішення кейсів .	5 балів /5%	До 9 тижня
8.	Семінарське заняття 10, 11. Фіскальні механізми забезпечення соціальних гарантій. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль, вирішення кейсів .	5 балів /5%	До 11 тижня
9.	Семінарське заняття 12. Правове регулювання державного кредиту у сфері соціального забезпечення. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль.	5 балів /5%	До 12 тижня
10.	Семінарське заняття 13,14. Правове регулювання банківської діяльності у сфері соціального забезпечення» Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота, експрес-контроль, вирішення кейсів ..	5 балів /5%	До 14 тижня
11.	Семінарське заняття 15. Актуальні проблеми і перспективи розвитку фінансово-правового регулювання соціального забезпечення. Методи оцінювання: усне опитування, тестування, письмова робота .	5балів /5%	До 15 тижня
	Модульний контроль II (тест множинного вибору)	10 балів /10%	До 15 тижня
13.	Ітого II модуль	35 балів/35%	До 15 тижня
14.	Іспит	30 балів /30%	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Письмова робота	0-1 балів	3 бала	4 бала	5 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Вирішення задач і ситуаційних завдань	Задача розв'язана невірно; відповідь на ситуаційне завдання є необґрунтованою та алогічною	Відповідь на ситуаційне завдання є недостатньо аргументованою; алгоритм розв'язку задачі є вірним,	Відповідь на ситуаційне завдання є недостатньо аргументованою; алгоритм розв'язку задачі є вір-	Відповідь містить послідовний та аргументований розв'язок задачі (ситуації)

	ною	однак допущені помилки	ним, однак допущені незначні помилки	
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-5 балів	6-9 балів	10-13 балів	14-15 балів
	0-2 бала	3-5 балів	6-8 балів	9-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	0-5 балів	5-15 балів	15-27 балів	27-30 балів
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань відсутні або недостатньо розкриті	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань недостатньо розкриті	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань розкриті	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, складові питань повністю розкриті

5.3. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усне (письмове) опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2.	Письмовий зворотний зв'язок на письмову роботу	Протягом 1 тижня після складання
3.	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ «ФІНАНСИ»

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тести, кейси	30 балів / 20%	До 15 тижня
2.	Тести, ситуаційні завдання	20 балів / 10%	До 7 тижня, 11 тижня
3.	Контрольне тестування	20 балів / 20%	До 13 тижня
4.	Екзамен— письмовий (тести множинного вибору (10 питань), 3 теоретичних питання) і співбесіда	30 балів / 30%	За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ¹	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ²
Тести, кейси	<8 балів	8-11	11-14 балів	15 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію, обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Тести, ситуаційні завдання	<12 балів	12-14 балів	15-19 балів	20 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію, обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Тести, кейси	<8 балів	8-11	12-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконані усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Контрольне тестування	<12 балів	12-15	16-19 балів	20 балів
	Частково виконана робота, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує,

¹Зазначити компонент сумативного оцінювання

²Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

		аналізує інформацію обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
--	--	--	---	--

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	2, 4, 6, 8, 10, 13 тиждень
3	Самооцінка поточного тестування	7 тиждень, 14 тиждень
4	Розгляд кейсів	1 тиждень, 9 тиждень
5	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після захисту контрольної роботи	8 тиждень, 12 тиждень
6	Розв'язання задач	6, 7, 13, 14 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і нормативного оцінювання.

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА) «ФІНАНСОВЕ ПРАВО»

2.1. Основні джерела

2.1.1. Нормативно-правова база

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року № 2456-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів міжнародного характеру (Протокол I): Міжнародний документ від 8 червня 1977 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. Документ 995_911
3. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II): Міжнародний документ від 8 червня 1977 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. Документ 995_200
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей (Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 25.01.1996) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text
5. Європейська соціальна хартія (переглянута). Страсбург, 3 травня 1996 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
6. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
7. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» № 794-VII від 27 лютого 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
8. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» № 3166-VI від 17 березня 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
9. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14 грудня 2021 року № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text>
10. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121-III від 07 грудня 2000 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
11. Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
12. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»: від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
13. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 1105-XIV від 23 вересня 1999 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
14. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» № 851-IV від 22 травня 2003 року URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/main/851-15>
15. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
16. Закон України «Про зайнятість населення» від 5 липня 2012 року № № 5067-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
17. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV від 9 липня 2003 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
18. Закон України «Про соціальні послуги» № 2671-VIII від 17 січня 2019 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

19. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 № 2939-XII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
20. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 6 грудня 2019 року № 361- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n831>
21. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 6 грудня 2019 року № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20#Text>
22. Закон України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» № 1768-III від 1 червня 2000 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
23. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» № 875-XII від 21 березня 1991 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
24. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 року № 796-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
25. Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року № 2011-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>
26. Закон України «Про державний бюджет» (приймається щорічно) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
27. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» № 3671-VI від 8 липня 2011 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
28. Інструкція «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні», затв. Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 N 368. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>
29. Кодекс України про адміністративні правопорушення . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
30. Конституція України від 28 червня 1996 р. . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
31. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
32. Конвенція про правовий статус біженців від 28 липня 1951 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text
33. Конвенція про мінімальні норми соціального забезпечення від 4 червня 1952 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_011#Text
34. Конвенція про сприяння зайнятості та захист від безробіття N 168 від 21.06.1988 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_182#Text
35. Конвенція ООН про права дитини (20 листопада 1989 року.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
36. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (13 грудня 2006 року.) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
37. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 19.10.1973р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

38. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
39. Про затвердження Положення про Кредитний реєстр Національного банку України, затв. Постановою правління НБУ від 04.05.2018 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0050500-18#Text>
40. Про затвердження Положення про ліцензування банків. затв. Постановою правління НБУ від 22.12.2018 № 149. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18#n1483>
41. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями. затв. Постановою правління НБУ від 30.06.2016 № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#n18>
42. Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затверджене постановою Правління Національного банку України від 17.08.2012 № 346. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1590-12>
43. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
44. Про затвердження Правил надання банками на письмову вимогу керівників відповідних спеціальних підрозділів по боротьбі з організованою злочинністю інформації та документів: Постанова Правління Національного банку України від 16 листопада 2000 року № 451. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0859-00>
45. Про затвердження Положення про порядок накладання адміністративних штрафів: Постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2001 року № 563. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0062-02>
46. Про Державну фіскальну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
47. Про затвердження Порядку координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю: постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. № 805 . URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2013-%D0%BF>
48. Про затвердження Порядку та форм надання контролюючим органам в електронному вигляді інформації щодо ставок та податкових пільг із сплати місцевих податків та/або зборів: постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 №1330. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1330-2020-%D0%BF#Text>

2.1.2. Підручники, посібники

1. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ. 2024. 656 с.
2. Податкове право України: навч. посібник для підготовки до іспитів. Київ, 2022. 206 с.
3. Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с. URL: : <https://doi.org/10.32837/11300.16223>
4. Фінансове право України : навч. посібник для підготовки до іспитів. Київ, 2022. 256 с.
5. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. Київ : НАУ, 2022. 200 с.

2.1.3. Методичне забезпечення

1. Навчально - методичний комплекс з дисципліни «Фінансове право», на платформі Moodle, СНАУ,.

2.1.4. Інші джерела

1. **Чернадчук Т.О.,** Ланін В.П. Імплементація транснаціональних стандартів прав людини у фінансово-правовому механізмі соціального забезпечення в Україні. Європейські перспективи. 2026. № 2. Частина 1. С. 214-222. DOI <https://doi.org/10.71404/EP.2026.2-1.28> URL: https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2026-2-1/EP_2026_2_1_213.pdf
2. **Chernadchuk T. O.** Окремі питання фінансово-правового забезпечення соціального захисту в системі публічного управління на національному і міжнародному рівні. Вектори розвитку: синергія права, соціальних гарантій та геопросторових вимірів сталого розвитку : наукова монографія. Рига, Латвія: «Baltija Publishing», 2026.. С. 566 – 591. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-649-2-29> URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/694>
3. **Чернадчук Т.О.** Окремі питання правових засад здійснення державного контролю як функції публічного управління в умовах цифрової трансформації України на шляху до Європейського Союзу. The Future of Science, Technology and Economy: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. March 19-21, 2025. Sofia, Bulgaria. С. 186-190. DOI: 10.70286/ISU-19.03.2025 URL: https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2025/03/Sofia_Bulgaria_19.03.25.pdf
4. **Чернадчук Т.О.,** Томурко В.О.. Європейський досвід цифровізації соціального забезпечення та його імплементація у фінансово-правові засади публічного управління в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання. 2025. № 5. Частина 2. С. 371-375. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.2.57> URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/10/APP_05_2025_part-2.pdf
5. **Чернадчук Т.О.,** Козачок І.В. Діджиталізація, як напрямок розвитку контрольної функції місцевого самоврядування. Науковий журнал «Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції». 2022 №6 С.193-198. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2022/30.pdf
6. **Іван Кравченко, Тамара Чернадчук.** Організаційно-правові засади впровадження цифрових адміністративних послуг як напрям вдосконалення публічного управління. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 3. С. 291-294. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-3/67> URL: http://www.lsej.org.ua/3_2025/69.pdf
7. **Віта Ткаченко, Тамара Чернадчук.** Адаптація українського законодавства до законодавства ЄС у сфері публічного управління. Соціологія права. 1-2 / 2025. С. 208-213 DOI <https://doi.org/10.37687/2413-6433.2025-1.36> URL: http://soclaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2025/1/1_2025.pdf
8. **Чернадчук Т.О.** Здійснення фінансового контролю на шляху вступу України до Європейського Союзу: окремі правові аспекти. Матеріали XXXII-ої Міжнародної науково-практичної конференції (07 травня 2023 року, м. Відень (Австрія), дистанційно). , м. Відень (Австрія). С. 94-99 URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-32.pdf>
9. **Чернадчук Т.О.,** Жмака І.А. Окремі питання правового регулювання державного фінансового контролю у сучасних реаліях України. Приватне та публічне право. 2023. № 3. С. 76-83. DOI 10.32782/2663-5666.2023.3.13

10. **Чернадчук Т.О.**, Концептуальні засади здійснення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Науковий журнал «Приватне та публічне право». 2022. № 1 С.78-73. <http://pp-law.in.ua/index.php/2022>
11. **Чернадчук Т.О.** Правові засади реалізації контролюючих заходів органів місцевого самоврядування за діяльністю суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку. Науковий журнал «Приватне та публічне право». 2021. № 4. С. 93 – 100 http://pp-law.in.ua/archive/4_2021/16.pdf
12. **Chernadchuk T. O.** Окремі питання організаційно-правових засад здійснення фінансового контролю на національному і міжнародному рівні. Сучасна парадигма публічного та приватного права в умовах сталого розвитку: Collective monograph. Riga, Latvia: Izdevnieciba «Baltija Publishing», T.2 2023. С. 351 – 374. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/363/9893/20597-1>
13. **Chernadchuk, T.,** Kozachok, I., Maletov, D., Pankratova, V., & Steblianko, A. (2023). Organizational and legal provision of the control function of the local self-government body in conditions of sustainable development. Amazonia Investiga, 12(62), 258-272. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.62.02.26>
14. Klochko, A., **Chernadchuk, T.,** Klietsova, N., ... Bryzhan, Y., Kyrylenko, V. Economic and legal principles of social protection of military personnel: World experience and Ukraine. Edelweiss Applied Science and Technology, Vol. 8 No. 5 (2024), p. 735–746. DOI: 10.55214/25768484.v8i5.1739 URL: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1739>

2.2. Додаткові джерела

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>
2. Міністерство закордонних справ України: офіційне інтернет-представництво. Режим доступу до електронних ресурсів : <http://mfa.gov.ua/ua>
3. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. Режим доступу до електронних ресурсів : <https://www.msp.gov.ua/>
4. Президент України : офіційне інтернет-представництво. Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
5. Державна податкова служба України: офіційний веб-сайт/ Режим доступу до електронних документів: <https://tax.gov.ua/>

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА) «ФІНАНСИ»

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники, посібники

1. Дубич К.В. Історія і теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном. Том 1. Видавництво Магнолія-2006. 2024. 272 с.
2. Дубич К.В. Практика соціального забезпечення конкретних категорій населення. Том 2. Видавництво Магнолія-2006. 2024. 429 с.
3. Марич М.Г. Соціальне страхування : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.

Методичне забезпечення

4. Самошкіна І.Д. Система соціального забезпечення та страхування України: конспект лекцій для здобувачів 2 курсу Освітньої програми «Соціальне забезпечення», денної і заочної форм здобуття освіти, ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2026. 99 с. (протокол №4 від 02.02.2026)
5. Самошкіна І.Д. Система соціального забезпечення та страхування України: методичні рекомендації для практичних занять для здобувачів 2 курсу Освітньої програми «Соціальне забезпечення», денної і заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2026. 96 с. (протокол №4 від 02.02.2026)
6. Самошкіна І.Д. Система соціального забезпечення та страхування України: методичні вказівки щодо самостійного вивчення дисципліни для здобувачів 2 курсу Освітньої програми «Соціальне забезпечення», денної і заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2026. 116 с. (протокол №4 від 02.02.2026)

2.1.2. Інші джерела

7. Бондар, М. (2021). Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. *Економіка та суспільство*, (34). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-10>
8. Зеленська М. В., Завада О. Г. Роль загальнообов'язкового державного соціального страхування в державному управлінні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 17. С. 123–129. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/17_2021/22.pdf
9. Поляріна, Є., Акімова, О. (2021). Аналіз соціального забезпечення та статистика внутрішньопереміщених осіб в Україні. *Економіка та суспільство*, (33). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-30>
10. Пунтус Д.А. Соціальне забезпечення як право людини та обов'язок держави. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. №2. С. 136-140. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2024/2/24.pdf>
11. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2464-VI. (Редакція станом на 26.01.2026 р.) Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
12. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 № 1058-ІУ: станом на 26.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
13. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 01.01.1999 № 1105 - XIV: станом на 24.04.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 № 2213 – III: станом 01.01.2026. URL: <https://zakon.help/law/1533-III/>
15. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09.07.2003 № 1057-ІУ: станом на 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
16. Про зайнятість населення: Закон України від 5.07.2012 № 5067-VI: станом на 12.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
17. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5.10.2000 № 2017-III: станом на 26.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
18. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 № 1768-III: станом на 12.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
19. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII: станом на 26.01.2026 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
20. Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки сімей з дітьми та створення умов, які сприяють поєднанню материнства (батьківства) з професійною діяльністю: Закон України від 05.11.2025 № 4681-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4681-20#Text>
21. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 № 2811-XII: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>

22. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 № 2109-III: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
23. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 № 796-XII: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>
24. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р № 3551-XII: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
25. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII: станом на 04.04.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
26. Про внесення змін до деяких законів України щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України: Закон України від 27.02. 2025. № 4280-IX: станом на 01.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4280-20#Text>
27. Самошкіна І.Д. Розвиток соціального страхування та системи соціального забезпечення в Україні. *Сталий розвиток економіки*. № 3 (54) 2025. С. 97-106. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/issue/view/35>
28. Середа О. О. Фінансування бюджетних установ: проблеми і перспективи. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1018/976>
29. Соціальна допомога та виплати в умовах воєнного стану. *Урядовий портал*. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/socialna-dopomoga-ta-viplati-v-umovah-voyennogo-stanu>
30. Соціальні послуги в умовах війни: нові зміни та виклики. *Лабораторія законодавчих ініціатив*. 2023. URL: <https://parlament.org.ua/analytics/soczialni-poslugy-v-umovah-vijny-novi-zminy-ta-vyklyky/>
31. Чудик-Білоусова Н. І. Роль бізнесу у формуванні системи недержавного соціального забезпечення в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 5. С. 51-59.
32. Які соціальні виплати доступні в Україні. *Finance.ua*. URL: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/yaki-sotsialni-vyplaty-dostupni-v-Ukraini>
33. Петик Л. О., Корж М. А. Фінансування соціального захисту в Україні на основі найкращих практик ЄС. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/2. С. 23-27.
34. Ana Llana-Nozal, Rodrigo Fernández, Sarah Kups Provision of social services in EU countries. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*. 2022. No. 276. 84 p.

2.2 Додаткові джерела

35. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <http://www.pfu.gov.ua/>
36. Офіційний сайт Фонду на випадок безробіття. URL: <https://www.dcz.gov.ua/storinka/pro-pravlinnya-fondu>
37. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA). URL : <https://eiopa.europa.eu>
38. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>